

Tina de l'Oliva

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Torrent de Santa Creu de Palou

Coordenades:

Latitud: 41.68177
Longitud: 1.90479
UTM Est (X): 408846
UTM Nord (Y): 4615024

Classificació

Número de fitxa 08182 - 240
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El conjunt de la construcció es troba en força bon estat, degut a un acurat treball durant la construcció.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL / 600 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari Sí (IPA36274)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A0130000600000B
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

La construcció és constituïda per una única tina i la seva barraca. La planta de la tina és circular. La part inferior és realitzada amb pedra i morter de calç i amb l'interior recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. La part superior dels murs són fets amb pedra sense material d'unió on es localitza l'entrada a la tina i una finestra. L'entrada, de forma rectangular, era formada per dues llindes, una d'interior i una exterior; la darrera es mostra partida i n'ha caigut una part (les mides de la llinda sencera eren 115 cm de llargada per 40 cm d'ample per 7 cm de gruix). Sobre els murs s'estén el voladís, fet amb pedres més planes. La coberta és feta amb el mètode d'aproximació de filades, sobre la que s'estén una capa de sorra i pedruscall. A l'interior s'hi localitza una fusta encastada sota la coberta, un amagatall i les restes de dues frontisses senceres per a la porta.

La barraca es localitza a la part posterior de la tina. És de planta rectangular amb 5,70 m d'ample per 3,40 m de llarg. Construcció feta amb pedra seca, amb blocs de pedra de grans dimensions i ben treballats. La coberta i la part superior dels murs han desaparegut. Gruix de les parets de 44cm. La porta d'entrada és de 106 cm d'amplada i presenta encaix a un dels laterals. A l'interior i tapat amb fang trobem el broc de la tina que queda emmarcat a l'interior del parament. Al voltant de la barraca s'observen restes de teules de ceràmica, aquestes podrien haver format part de la coberta de la barraca, o potser, van ser usades com a pegat. La vegetació hi creix a l'interior i el seu estat de conservació és força ruïnós.

Observacions:

Partint del Pont de Vilomara i en direcció a Rocafort, a 150 m de l'inici de la carretera BV-1224 agafarem el Camí de la Casa Nova que va vorejant la riera de Santa Magdalena i la riera de la Casa Nova fins arribar a la Casa Nova de Sant Jaume. Continuarem pel camí de Can Padre vorejant la riera fins arribar a la font Nova. En aquest lloc trobem una cruïlla, agafarem el camí de la dreta que es dirigeix a Vallhonestà, deixant darrera el camí de Can Padre. Seguint pel camí i a uns 1.300 metres de la cruïlla trobem l'antiga casa de ca l'Oliva. Per accedir-hi continuarem camí amunt fins trobar un trencall a ma dreta molt poc practicat que ens durà fins la tina.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma

circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

